

(puheenvuoro 1.10.2025 suomennettuna; epävirallinen käännös, Microsoft kääntäjä)

1) Hyvää iltapäivää ja kiitos lämpimästä tervetulotoivotuksesta. Nimeni on Sam Coalter ja olen Oil Market Journalin Euroopan markkinajulkaisun toimittaja.

Tänään aiheenamme on, miten tämän vuoden geopoliittiset tapahtumat laajoista tulleista kärjistyviin konflikteihin ovat muokanneet globaaleja öljymarkkinoita. Sitten tutustumme tarkemmin tietoihin ja ennusteisiin ymmärtääksemme, mitä 2025Q4:lle ja vuodelle 2026 on tulossa.

2) Ennen kuin tutkimme markkinanäkymiä, haluan esitellä lyhyesti OMJ:n.

Tarjoamme reaaliaikaisia hintoja, uutisia ja analyysseja Rotterdamin spot-markkinoista sekä Lontoon ja New Yorkin öljyfutuurimarkkinoista. Meillä on asiakkaita yli 45 maassa öljyalan suuryrityksistä, suurista alueellisista toimijoista, paikallisista jakelijoista ja huoltoasemaoperaattoreista. Tarjoamme myös öljyn hintapalveluita kuljetusyrityksille ja teollisille ostajille. Datakumppanuuksiin kuuluu suuria toimittajia, kuten S&P Global Insights Platts, Argus, ICE, NYMEX ja laaja valikoima hyödykepörssejä ympäri maailmaa.

OMJ perustettiin vuonna 1999, ja sitä johtaa joukko kokeneita markkina- ja IT-ammattilaisia. Tarjoamme edullisesti öljyn hintatietoja ja uutisia ja analyttisen ratkaisun, jonka suuret ja pienet asiakkaat voivat ottaa tehokkaasti käyttöön verkkosivustomme, mobiilisovelluksemme ja Excel-lisäominaisuuksien kautta.

3) Maailmankuulu fyysikko Stephen Hawking sanoi kerran: "Älykkyys on kykyä sopeutua muutokseen."

Ja jos on yksi sana, joka määrittelee öljymarkkinat nykyään, se on muutos.

Muutaman viime vuoden aikana olemme siirtyneet pitkän aikavälin sykleistä reaaliaikaisiin reaktioihin. Hintavaihtelut, muuttuvat liittoutumat ja energiasiirtymäpaineet ovat nyt päivittäistä todellisuutta. Geopoliittiset shokit ja politiikan muutokset muokkaavat toimitusketjuja ja kysyntämalleja. Markkinoita eivät enää ohjaa pelkästään perustekijät ja

luotettavat uutistoimistot, vaan ne reagoivat vahvistamattomiin otsikoihin ja nopeasti tehtyihin poliittisiin päätöksiin sosiaalisessa mediassa.

Tässä ympäristössä sopeutumiskyvylle ei ole vaihtoehtoa, vaan se on välttämätöntä. OMJ:n tehtävänä on auttaa asiakkaita selviytymään näistä vaihteluista tietoon perustuvan näkemyksen ja oikea-aikaisen analyysin avulla.

4) Vuosi 2025 on ollut myrskyisä vuosi globaaleille markkinoille: vuotta ovat hallinneet Trumpin tullit ja myllerrys. "Vapauden päivänä" 2. huhtikuuta Yhdysvallat ilmoitti tulleista kaikille maailman valtioille, mikä häiritsi kauppavirtoja ja -suhteita tavalla, jota ei ole nähty sitten toisen maailmansodan.

Samaan aikaan OPEC toteutti kolme merkittävää tuotantokiintiöiden korotusta vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Kuten jokainen aloitteleva taloustieteilijä tietää, kysynnän lasku ja tarjonnan lisääntyminen johtavat hintojen laskuun. Tämä heijastui todelliseen maailmaan, kun Brent-raakaöljyn hinta putosi alle 60 dollariin/barreli, alimmalle tasolle neljään vuoteen.

Odotukset kauppasopimuksista ja huomion siirtyminen uuteen Lähi-idän konfliktiin saivat hinnat palautumaan kesäkuussa sen jälkeen, kun Israel iski Iranin ydinlaitoksiin Yhdysvaltojen antaessa iskulle tukensa myöhemmin. Kasvoi pelko siitä, että Lähi-idän konflikti voisi kehittyä laajemmaksi globaaliksi sodaksi.

Hintoja ovat tukeneet elo- ja syyskuun aikana ukrainalaisten droonien yhä rohkeammat hyökkäykset Venäjän armeijaa ja öljyinfrastruktuuria vastaan.

Huoli markkinoiden ylitarjonnasta on kuitenkin kasvanut, kun OPEC on ilmoittanut kolmesta uudesta suuresta tarjonnan lisäyksestä.

5) Tarkasteltuamme geopolitiittista taustaa siirrymme nyt öljymarkkinoiden keskeisiin perustekijöihin.

Vaikka päivittäisten otsikoiden tulva lisää lyhyen aikavälin hintavaihtelua, pitkän aikavälin hintatrendejä muokkaavat tarjonta, kysyntä ja varastotasot. Fundamentaalin analyysi on edelleen avainasemassa hintamallien ja markkinoiden suunnan ymmärtämisessä.

Kaikki tämä on tapahtunut Yhdysvaltain keskuspankin riippumattomuuden äärimmäisen haasteen taustalla, kun presidentti Trump on usein moittinut Yhdysvaltain keskuspankin puheenjohtajaa Yhdysvaltain rahapolitiikasta. Trumpin toiveet ovat vihdoin toteutumassa, kun Fed laski korkoja syyskuussa ensimmäistä kertaa vuonna 2025. Korkojen lasku tapahtuu kuitenkin heikon talousdatan ja Yhdysvaltain työmarkkinoita koskevien huolien takia, eikä vain presidentin pyynnöstä.

Yhdysvaltain talouden systeeminen epävarmuus tullien jälkeen ja Fedin riippumattomuuden koettu kompromissi ovat saaneet dollarin laskemaan jyrkästi euron käydessä kauppaa noin neljän vuoden huipputasolla, mikä olisi ollut käsittämätön tilanne tähän aikaan viime vuonna. Dollarin heikentyminen on entisestään lisännyt öljyn hinnan laskua paikallisissa valuutoissa.

6) Yhdysvaltain energiaministeriötä pidetään laajalti arvovaltaisimpana yksittäisenä öljyn tarjonta- ja kysyntätietojen lähteenä. He julkaisevat kuukausittain lyhyen aikavälin energiakatsauksen (STEO), jota OMJ sitten analysoi ja kontekstualisoi kaavioilla, kuten seuraavilla dioilla. Tänä vuonna STEO on johdonmukaisesti ennustanut ylitarjontaa vuosien 2025 ja 2026 aikana, ja maailmanlaajuinen tarjonta on suurempi kuin kysyntä, kuten näytöllä ja jaetun aineiston sivulla 5 näkyy.

Ylijäämäennusteet ovat kasvaneet kesän aikana, kun OPEC purkaa tuotantorajoituksia. Tähän mennessä OPEC on ilmoittanut useista tuotantokiintiöiden korotuksista: kolmesti 411 000 tynnyriä/päivä, kahdesti 548 000 tynnyriä/päivä ja viimeisimpänä 137 000 tynnyriä/päivä lokakuussa. Vaikka OPEC-maiden tuotanto ei ole täysin vastannut tätä tuotannon kasvua, 2,5 miljoonan tynnyrin lisätuotantoilmoitukset ovat selvästi osoitus siitä, että OPEC mukauttaa politiikkaansa varmistaakseen markkinaosuutensa pelkän hinnan sijaan.

Myös Yhdysvaltain tuotanto on kasvanut tänä vuonna ja oli kesäkuussa 13,58 miljoonaa tynnyriä päivässä rikottuaan useita ennätyksiä ennen tätä. Presidentti Trumpin "drill baby drill" -politiikka on avain hänen tavoitteeseensa laskea öljyn hintaa, mikä auttaa alentamaan Yhdysvaltain inflaatiota.

7) Kuten odotettavissa on, kysynnän ja tarjonnan tasapainon ja öljyn hinnan välillä on selvä korrelaatio. Sivulla 6 oleva kaavio osoittaa selvästi, missä tarjontaylijäämäjaksot ovat vaikuttaneet hintojen heikkenemiseen (vihreät alueet), kun taas tarjontavaje on johtanut tiukempiin markkinoihin ja korkeampiin hintoihin (punaiset alueet) viimeisten 15 vuoden aikana.

Nykyiset ennusteet viittaavat siihen, että ICE Brent -raakaöljy putoaa alle 60 dollariin/barreli vuonna 2026 ylitarjontamarkkinoiden vuoksi. Tämä on yhdenmukainen vuosien 2014-2016 hintojen kanssa, joita nähtiin viimeisellä öljyn ylituotantokaudella lukuun ottamatta pandemiaa ja Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen alkuvaiheita, jolloin Yhdysvaltain hallitus vapautti massiivisia strategisia öljyvarantoja.

8) Sivulla 7 näkyy jatkuva ylitarjonta, joka vaikuttaa maailmanlaajuisten varastojen kasvuun. OECD:n varastojen odotetaan rikkovan 10 vuoden keskiarvon vuonna 2026 ja jatkavan kasvuaan tämän tason yli.

Samaan aikaan ICE Brent -raakaöljyn ennustetaan pysyvän alhaisempana kuin viimeisten 10 vuoden keskihinta. Pandemiaa lukuun ottamatta nykyiset trendit muistuttavat vuoden 2017 korkeiden varastojen ja vaihtelevien hintojen aikaa.

9) Kuten modernin taloustieteen isä (Adam Smith) kirjoitti teoksessaan *The Wealth of Nations*; "Minkä tahansa hyödykkeen hinta nousee tai laskee, kun kysynnän suhde tarjontaan vaihtelee."

Smithin sanoilla 1700-luvulla on nykyään yhtä paljon painoarvoa kuin silloin, kun hän kirjoitti ne ensimmäisen kerran.

10) Tätä silmällä pitäen siirrymme nyt Euroopan markkinadynamiikkaan ymmärtääksemme, miten paikallinen tarjonta, kysyntä ja varastotrendit muokkaavat alueellisia hintaliikkeitä.

11) Seuraavissa dioissa ja sivuilla käytetään niin sanottuja lämpökarttoja. Lämpökartat antavat välittömän yleiskatsauksen vuodesta verrattuna kyseiseen kuukauteen viimeisten 5 vuoden aikana ja poikkeamiin kausikeskiarvosta. Punaisella merkityt alueet korostavat alhaisen varaston jaksoja, mikä johtaa tiukempiin perustekijöihin ja "kuumiin" hintoihin. Vihreät alueet osoittavat, milloin varastot ovat korkealla ja markkinat ovat "viileämmät".

Amsterdamin, Rotterdamin ja Antwerpenin alueen (ARA) kokonaisvarastot ovat tällä hetkellä 6 007 kilotonnia, mikä on 4,4 % yli kausiluonteisen 5 vuoden keskiarvon, mikä johtaa tasapainoiseen tarjontaan markkinoilla.

Euroopan varastot ovat toipuneet merkittävästi Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen jälkeisestä alkuvaiheen tarjontashokista, kun EU-hallitukset laajasti estivät Venäjän öljyn tuonnin.

12) Kaasuöljyvarastot ovat tällä hetkellä hieman alle kausikeskiarvon.

Vuoden 2024 varastojen kasvua vähennettiin tänä vuonna, mutta kasvua syntyy uudelleen kesällä tiukentuneiden perustekijöiden (fundamenttien) vuoksi.

13) ARA-alueen lentopolttoaineiden varastot ovat jatkaneet kasvuaan tänä vuonna, vaikka Euroopan lentoliikenne on suurelta osin toipunut pandemiasta. Tuonti Yhdysvalloista on auttanut varastojen kasvua, ja elokuussa tuonti oli korkein sitten vuoden 1984.

14) Euroopan bensiinivarastot nousivat ennätyskorkeuksiin tämän vuoden alussa, kun Dangoten jalostamo häiritsi Afrikan markkinoita, jotka ovat perinteinen vientikohde Euroopalle.

15) Sivulla 13 oleva kaavio osoittaa aktiivisten jalostamojen määrän Euroopassa ja kokonaistuotannon viimeisten 15 vuoden ajalta. Tiedot maalaavat synkän kuvan jalostamojen jatkuvista sulkemisista ja tuotannon laskusta. Viime vuosien pieni nousu selittyy biojalostamojen ilmaantumisella Euroopan mantereelle. Viime viikkoina sekä BP

että Shell ovat kuitenkin peruneet suunnitelmansa biopolttoainetehtaista Rotterdamissa, ja kaksi etanolitehdasta Isossa-Britanniassa on suljettu haastavissa markkinaolosuhteissa.

Eurooppalaiset jalostamot kohtaavat paineita useilta rintamilta. Jalostamot ovat yleensä pieniä ja kärsivät usein suunnittelemattomista seisokeista. EU:n ympäristölainsäädäntö aiheuttaa teollisuudelle lisäkustannuksia, ja korkeat energiakustannukset yhdessä tekevät niistä tehottomia, verrattuna amerikkalaisiin, aasialaisiin ja nyt afrikkalaisiin kilpailijoihin.

Uusi Dangoten jalostamo Nigeriassa on toinen suuri uhka eurooppalaisille jalostamoille. Dangotella on potentiaalia tyydyttää Afrikan bensiinin kysyntä, joka on historiallisesti ollut elintärkeä vientimarkkina eurooppalaisille jalostamoille. Viime viikkoina jalostamo ei kuitenkaan ole vain toimittanut tuotteita Afrikan markkinoille, vaan ensimmäiset lastit Nigeriasta saapuivat Yhdysvaltoihin syyskuun puolivälissä, mikä rajoitti entisestään eurooppalaisten tuotteiden kysyntää.

Nämä paineet yhdessä tekevät uusista sulkemisista väistämättömiä. Isossa-Britanniassa Petroineos Grangemouthin jalostamo suljettiin tänä vuonna toukokuussa, kun taas Prax Lindseyn jalostamo tuli yllättäen tuotantoon kesäkuussa.

16) Venäjän ja Ukrainan välisen konfliktin ollessa edelleen umpikujassa Ukraina on siirtänyt vastaiskujen painopistettä strategiseen infrastruktuuriin ja heikentänyt Venäjän vientikapasiteettia. Ukrainan uusi strategia on osoittautunut tehokkaaksi, kuten sivulla 14 näkyy, sillä Venäjän jalostamoille on keskittynyt iskuja viimeisten kahden kuukauden aikana ja vielä lisää kaavion laatimisen jälkeen. Nämä iskut häiritsevät alueellisia toimitusketjuja ja vähentävät vientikapasiteettia.

Nämä lakot ovat lisänneet lyhyen aikavälin paineita Euroopan markkinoille, ja öljyn myyjät ja päättäjät seuraavat niitä tarkasti.

Ukrainan lakot vaikuttivat suoraan hintojen nousuun elokuun jälkipuoliskolla huolimatta muuten hiljaisesta tilanteesta, jossa keskityttiin markkinoiden ylitarjontaan.

Jos nämä iskut jatkuvat, Euroopan markkinat voivat kohdata lisää lyhyen aikavälin epävakautta, erityisesti dieselin tarjonnassa, kuten viime tiistaina, kun hinnat nousivat johtuen Venäjän dieselin vientikiellosta dieselin hintojen noustua Venäjän sisämarkkinoilla.

17) Yhteenvetona voidaan todeta, että maailmanmarkkinoiden varastotilanne on hyvä, ja varastot rikkovat 10 vuoden keskiarvon, kun OPEC purkaa tuotantorajoituksia. Tämä jättää markkinoille hyvät mahdollisuudet käsitellä lyhyen aikavälin tarjontahäiriöitä.

Eurooppalaisiin jalostamoihin kohdistuu edelleen kustannusten, sääntelyn ja kilpailun aiheuttamia paineita. Nämä ongelmat näyttävät todennäköisesti lisääntyvän tulevien jalostamojen sulkemisten myötä.

Geopoliittiset jännitteet ovat jatkossakin tärkeä kysymys, kun markkinat seuraavat Ukrainan uuden lähestymistavan vaikutuksia Venäjän öljyinfrastruktuuriin. Jos rauhansopimus saadaan aikaan ja maailmanlaajuisia pakotteita lievennetään pitkällä aikavälillä, markkinat joutuvat kohtaamaan halvan öljyn tulvan Venäjältä. Lähi-idässä meneillään oleva konflikti voi aiheuttaa dramaattisempia lyhyen aikavälin hintaliikkeitä, kuten nähtiin kesäkuussa Iranin ydinlaitoksiin kohdistuneiden iskujen jälkeen, mutta pidemmän aikavälin vaikutukset ovat rajalliset.

Toinen tekijä, joka on pidettävä mielessä, on se, että Yhdysvaltain keskuspankki laski Yhdysvaltain korkoja syyskuussa ja markkinat hinnoittelivat vielä kaksi lisäalennusta tänä vuonna. Tämä piristää maailman suurinta taloutta, mikä saattaa lisätä öljyn kysyntää keskipitkällä aikavälillä. Kaikkien näiden riskien keskellä on kuitenkin edelleen hallitseva kuva siitä, että markkinoilla on hyvä tarjonta ja niiden pitäisi kestää lyhyen aikavälin paineet.

18) Epävarmassa maailmassa OMJ pyrkii tarjoamaan asiakkailleen kyvyn toimia sujuvasti muuttuvilla markkinoilla ja tehdä älykkäitä päätöksiä. Dataan perustuva näkemys on edelleen luotettavin kompassimme.

Kiitos.